

IQTISODCHI OLIMLAR UCHUN O‘ZBEK TILIDA MAXSUS FILOLOGIK DASTURLAR ISHLAB CHIQISH

Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna
*Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti o‘zbek tili va adabiyoti
kafedrasini mudiri, dotsent*

Jo‘raqulov Sanjar
*Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti talabasi*

Annotatsiya: O‘zbekiston jahon iqtisodiyotiga faol integratsiyalashib borayotgan zamonaviy dunyoda o‘zbek tilini yuqori saviyada o‘zlashtirish iqtisodchi mutaxassislarini kasbiy tayyorlashning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Iqtisodchi olimlar uchun o‘zbek tilida maxsus filologik dasturlar ishlab chiqilgani O‘zbekiston iqtisodiyotining jahon bozorida raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil bo‘lmoqda.

Kalit so‘zlar: globallashuv, iqtisod, iqtisodchi, omil, iqtisodchilar ehtiyojlari, raqobatbardoshlik.

Iqtisodiy globallashuvning zamonaviy sharoitida o‘zbek tilini bilish O‘zbekistonda va xorijda faoliyat yuritayotgan iqtisodchilar uchun zarur bo‘lib bormoqda. Buning uchun iqtisodchi olimlarning o‘ziga xos ehtiyojlariga yo‘naltirilgan o‘zbek tilida maxsus filologik dasturlar ishlab chiqish zarur. Iqtisodchilar uchun o‘zbek tilida maxsus filologik dasturlar ishlab chiqilgani O‘zbekiston iqtisodiyotining jahon bozorida raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil bo‘lmoqda.

O‘zbek tilini o‘rganish bo‘yicha namunaviy dasturlar har doim ham ushbu guruh mutaxassislarining o‘ziga xos ehtiyojlarini to‘liq qondiravermaydi. Shu munosabat bilan iqtisodchilarga mo‘ljallangan o‘zbek tilida ixtisoslashtirilgan filologiya dasturlarini ishlab chiqish zarurati tug‘iladi. Bu dasturlarda umumiy o‘zbek tilini o‘rganish bilan ishbilarmonlik lug‘ati va grammatikasini o‘rganish o‘zbek tilining fonetika, morfologiya va sintaksis bo‘yicha boshlang‘ich bilimlarni egallash ish tilini o‘rganish uchun asos bo‘lishi kerak. Biroq, dasturlarda iqtisodiyot, moliya va biznesda qo‘llaniladigan lug‘at va grammatik tuzilmalarga urg‘u berilishi kerak. Bu iqtisodchilarga o‘zlarining professional muhitida ishonchli muloqot qilish, biznes hujjatlarini o‘qish va tushunish, muzokaralar olib borish imkonini beradi.

O‘zbek tilini o‘rganish dasturlari iqtisodiy matnlarni tarjima qilish, ishbilarmonlik muzokaralari va ish yozishmalari bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlarni o‘z ichiga olishi, nazariy bilimlar amaliyot bilan mustahkamlanishi, dasturning bir qismi sifatida talabalar iqtisodiy matnlarni tarjima qiladigan, biznes simulyatsiyalarida

ishtirok etadigan va ish xatlarini yozadigan darslarni o'tkazish kerak. Bu ularga iqtisodiyotda muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni shakllantirish imkonini beradi. Kommunikativ yondashuv va loyihaga asoslangan ta'lim kabi zamonaviy o'qitish usullaridan foydalaning.

Kommunikativ yondashuv talabalarning real muloqot sharoitida tildan foydalanishni o'rganishiga qaratilgan. Loyiha asosida o'qitish murakkab masalalar ustida ishlashni o'z ichiga oladi, bu esa o'quvchilarga olgan bilimlarini amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Ushbu usullardan foydalanish o'quv jarayonini o'quvchilar uchun yanada samarali va qiziqarli qiladi.

Iqtisodiyot sohasida tajribaga ega bo'lgan malakali mutaxassislarni o'qitishga jalb qilish. O'qituvchilar nafaqat o'zbek tilini yuqori saviyada bilishlari, balki iqtisod va moliya sohasida ham bilimga ega bo'lishlari shart. Bu ularga talabalarga nafaqat til bilimi, balki professional maslahatlar berish imkonini beradi. Bu takliflarning hayotga tatbiq etilishi zamonaviy sharoitda muvaffaqiyatli ishlash uchun zarur bo'lgan darajada o'zbek tilini biladigan yuqori malakali iqtisodchilarni tayyorlash imkonini beradi.

Iqtisodchilar uchun o'zbek tilida maxsus filologik dasturlarning joriy etilishi iqtisodchilarning o'zbek tilini bilish darajasini oshirish, ularning grammatika, lug'at va so'zlashuv nutqi bo'yicha bilimlarini oshirish imkonini beradi, bu esa hamkorlar bilan yanada samarali muloqot qilish imkonini beradi. Iqtisodchilar ishonch bilan ishbilarmonlik muzokaralarini olib borish, hujjatlarni o'zbek tilida rasmiylashtirish va ishbilarmonlik uchrashuvlarida qatnashish hamda mehnat bozorida raqobatbardoshlikni oshirish imkoniyatiga ega bo'ladi. O'zbek tilini bilish mehnat bozorida raqobatdosh ustunlikka aylanadi, bu esa iqtisodchilarga ko'proq maoshli ishga joylashish va o'z martabasini oshirish imkonini beradi.

O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishga ko'maklashish va iqtisodchilarning o'zbek tilini bilish darajasini oshirish biznesni rivojlantirish, xorijiy sarmoyalarni jalb etish va mintaqada iqtisodiy integratsiyani mustahkamlashga xizmat qiladi.

Maxsus filologik dasturlar ishlab chiqish bilan bir qatorda iqtisodchi olimlarning o'zbek tili bo'yicha bilimlarini doimiy ravishda takomillashtirish uchun sharoit yaratish ham muhim ahamiyatga ega. Buning uchun o'zbek tili bo'yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish mumkin. Bunday kurslar davlat ta'lim muassasalarida ham, xususiylar maktablarida ham tashkil etilishi mumkin. Ishbilarmonlik o'zbek tili bo'yicha seminar va treninglar o'tkazish, o'zbek tilida ish yuritishning o'ziga xos xususiyatlari, ish yozishmalarini olib borish, ish hujjatlarini rasmiylashtirish va hokazolarga bag'ishlanishi mumkin;

O'zbek tilini o'rganuvchi iqtisodchilar uchun qiziqish klublarini tashkil etish zarur. Bunday to'garaklarda iqtisodchilar norasmiy sharoitda o'zbek tili bo'yicha o'z bilimlarini amaliyotda qo'llashlari, bir-birlari bilan muloqot qilishlari va til o'rganish bo'yicha o'z tajribalari bilan o'rtoqlashishlari hamda o'zbek tili bo'yicha sifatli o'quv materiallaridan foydalanishlari mumkin bo'ladi. Iqtisodchilar o'zbek tilini o'rganish uchun darsliklar, lug'atlar, audio va video materiallar, shuningdek, onlayn resurslardan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Iqtisodchi olimlar uchun o'zbek tilida maxsus filologiya dasturlari joriy etilayotgani, ularning til bilimini muntazam oshirib borishi uchun shart-sharoit yaratilgani O'zbekistonning jahon bozorida raqobatbardoshligini oshirish, iqtisodiyotini rivojlantirish yo'lidagi muhim qadamdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Yuldasheva, D. B. (2023). NAVOIYNING SHE'RIY SAN'ATLARDAN FOYDALANISH MAHORATIGA DOIR. Academic research in educational sciences, 4(Conference Proceedings 1), 174-179.
2. Bekmurodovna, Y. D., & Bakhodirovich, E. D. (2023). PROBLEMS IN THE ERA OF GLOBALIZATION AND INNOVATIVE SOLUTIONS TO THEM. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 329-331.
3. Yuldasheva, D. B. (2021). The Intensification Of Learning Uzbek Language Using Moodle Technology [Article]. Psychology and education, International scientific journal, 58(2), 224-230.
4. Bekmurodovna, Y. D. (2021). Organization Of Terms As A Factor for The Improvement of Economic Sciences. Eurasian Research Bulletin, 2, 82-86.
5. Bekmurodovna, Y. D., & Bakhodirovich, E. D. (2023). OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF THE INTERNATIONAL PILGRIMAGE TOURISM IN UZBEKISTAN. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 312-314.
6. Yuldasheva, D. IMPORTANT FEATURES OF TEACHING TOURISM LEXIS AND LITERASY TO INTERNATIONAL STUDENTS. Zbiór artykułów naukowych recenzowanych., 205.
7. Yuldasheva, D. (2024). JINOYAT SUDLOV TIZIMIDA DAVLAT HISOBIDAN ADVOKATLARNING MALAKALI YURIDIK YORDAM KURSATISH AHAMIYATI. UNIVERSAL JOURNAL OF LAW, FINANCE AND APPLIED SCIENCES, 2(11), 20-26.
8. Yuldasheva, D. (2024). IQTISODIYOT SOHASIDA TIL TEXNOLOGIYASINING KELAJAGI. Ilm-fan va ta'lim, (3 (18)).
9. Kamil, M., Shodiev, J., & Zarina, R. (2024). TECHNOLOGICAL TRENDS IN THE DIGITAL ECONOMY. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 2(1), 406-408.

10. Нозимов, Э. А., & Шодиев, Ж. (2023). СТРАХОВАНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И ЕГО РАЗВИТИЕ В УЗБЕКИСТАНЕ. The Role of Exact Sciences in the Era of Modern Development, 1(2), 14-18.
11. Нозимов, Э. А., & Шодиев, Ж. (2023). ОПТИМИЗАЦИЯ СТРАХОВАНИЯ ЗДОРОВЬЯ В УЗБЕКИСТАНЕ. Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения, 1(2), 1-4.
12. Shodiyev, J., & SEYRANOVNA, A. (2023). SOURCES OF FINANCING OF INVESTMENT ACTIVITIES FROM THE STATE. Analytical Journal of Education and Development.
13. Рафиева, З., Шодиев, Ж., & Бурхонов, А. (2024). ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 256-260.
14. Рафиева, З., Бурхонов, А., & Шодиев, Ж. (2024). ЦИФРОВИЗАЦИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 252-255.
15. Javohir, S., & Xadjaeva, F. (2024). ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF STATE BUDGET DISTRIBUTION. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 2(1), 239-242.

